

HVORDAN FOREBYGGE OG
REDUSERE SKADER VED

PÅSATTE KIRKEBRANNER?

PÅSATTE BRANNER ER EN TRUSSEL MOT KIRKEBYGGENE

Om lag 40 % av kirkebrannene i Norge er påsatt. Utfordringene rundt påsatte branner er todelt, den ene delen av det forebyggende arbeidet handler om noen enkle grep som f.eks. å rydde rundt kirkebyggene og låse fast søppelcontainere. Den andre delen handler om å synliggjøre kirkens verdi som forsamlingslokale og kulturminne – et bygg som sognet sammen skal ta vare på.

Tross en god forebyggende jobb, hender det at det brenner. KA har i samarbeid med Riksantikvaren utarbeidet en veileder for automatiske slokkeanlegg, som skal gi fellesrådet informasjon om forskjellige typer anlegg, og hvordan et slikt prosjekt kan gjennomføres. Veilederen ligger på www.ka.no. Her ligger det også mer informasjon om brannsikkerhet.

KA ønsker å jobbe sammen med fellesrådene for å redusere kirkebrannene. Denne brosjyren inneholder noen tips og råd for å få en bedre statistikk for påtente kirkebranner.

Forsidefoto: Norsk brannvernforening v/Thor Kr. Adolfsen

FOREBYGGING AV PÅSATT BRANN

Kirkebygg, skoler og barnehager er spesielt utsatt for påtenning. De fleste kirkebygg er tørre eldre trekonstruksjoner som brenner lett. Loft- og tårnkonstruksjon gir god trekk, noe som bidrar til en raskere brannutvikling.

Som regel er ikke ildspåsettingen nøye planlagt. I de fleste tilfeller benytter ildspåsetteren det brennbare materialet som finnes på stedet som søppelcontainere, emballasje, skrot, høyt gress, møbler eller lignende.

Foto: KA

Derfor er et av de viktigste forebyggende tiltak mot påsatt brann å rydde opp rundt bygningene ved å fjerne løst brennbart materiale. Husk at ildspåsetteren ikke tar hensyn til nabogrenser. Samarbeid derfor med naboer om ryddige og trygge forhold.

Når det er ryddig rundt kirkebygget, minsker risikoen for påtenning fordi en brannstifter vil finne lite «hjelpemateriale» til et branntilløp.

LÅS FAST SØPPELCONTAINERNE

Foto: Norsk brannvernforening v/Thor Kr. Adolfsen

Brannvernforeningen gjennomførte et demonstrasjonsforsøk med brann i container inntil et gammelt hus. Tiden det tar fra antennelse i en container til full overtenning avhenger av hva som finnes i containeren, husets konstruksjon og værforholdene. For en del kirkebygg går dette ofte veldig fort.

Fuller avfallsdunker er lett å flytte på og inneholder mer enn nok energi til å kunne antenne en kirke. Ved en enkel låsemekanisme vil søppelcontainerne være mindre attraktive å benytte som bidrag til en brannutvikling. Husk å inngå en avtale med renovasjonsetaten slik at de har nøkkel til søppelcontainerne for tømming.

Foto: Norsk brannvernforening v/Thor Kr. Adolfsen

Foto: KA

TIDLIG VARSLING AV PÅSATT BRANN

Det er viktig at et hvert branntilløp blir varslet så tidlig som mulig. For å varsle et utvendig branntilløp trengs det utvendig deteksjon. Hvis man må vente til den innvendige deteksjonen utløses, er det ofte for sent fordi brannen er blitt for stor.

Bildene viser to typer utvendig deteksjon. Det første bildet er en luftfylt ledning i plast. Ved en brann vil ledningen smelte og lufttrykket synke, noe som fører til at alarmen utløses. Det andre bildet viser et aspirasjonsanlegg, hvor små sensorer under gesims fanger opp om det er brannrøyk i nærheten.

Foto: Elotec

TIDLIG SLUKKING AV PÅSATT BRANN

Et automatisk slokkeanlegg starter slokkingen i de første kritiske minuttene etter at brannen har oppstått. Sprinkel- eller vanntåkedysene holder branntilløpet i sjakk slik at brannen ikke får mulighet til å utvikle seg og skape overtenning av kirkebygget. Les mer om automatisk slokkeanlegg i veilederen på www.ka.no, og på www.slokkeanlegg.no (Opplysningskontoret for automatiske slokkeanlegg).

Foto: Prevent System

Når det prosjekteres automatisk slokkesystem for kirkebygget, er det viktig at man ikke bare tenker på dyser på innsiden av bygget. Utvendig sprinkel- eller vanntåkeanlegg gir en mulighet til å starte slokking av påsatt brann raskt etter at den har startet, alstå før brannvesenet kommer til stedet. Utvendige dyser vil også kunne ha en preventiv virkning i seg selv.

Foto: KA

TIPS OG RÅD FOR Å FOREBYGGE PÅSATT KIRKEBRANN

- Fjern brennbart materiale som containere, emballasje, tørt løv, møbler osv. fra området rundt kirkebygget.
- Sjøppelcontainere og avfallsbeholdere skal plasseres og låses fast i betryggende avstand fra bygget. Dere bør samarbeide med naboene og renovasjonsetaten.
- Samarbeid med politi, brannvesen, natteravnere og vektere slik at objektene holdes under oppsyn.
- Utvendig brannslange kan gi naboer og forbipasserende en mulighet til å starte slokking av mindre branntilløp.
- Utvendig beslysning virker preventivt for påtenning, da ildspåsettere lettere vil bli oppdaget i flomlyset.
- Utvendig brannalarmanlegg vil gi en rask deteksjon av branntilløpet, slik at brannvesenet kommer raskest mulig.
- Utvendig automatisk slokkeanlegg (sprinkler/tåke) gir en mulighet for å holde branntilløpet i sjakk til brannvesenet kommer. I mange tilfeller kan det også slukke brannen.
- Vær spesielt påpasselig dersom det utføres påbygninger eller vedlikeholdsarbeid på kirken eller bygninger i umiddelbar nærhet. Dette kan medføre at kirkebygget får åpne partier som kan gi bedre trekk ved en brann. I tillegg vil det ofte ligge mer brennbart materiale i nærheten av bygget.
- Invester i gode låser slik at brannstifteren får problemer med å bryte seg inn for å tenne på kirkebygget fra innsiden.
- Meld alltid fra til politi og brannvesen om påtenningsforsøk. Ofte er det byggets konstruksjon som er årsak til at kirken ikke brenner ned, ikke ildspåsetterens hensikt. Politi og brannvesen kan sette «forvarsler» i system, og jobbe forebyggende i lokalsamfunnet.

KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

**Norsk
brannvernforening**